

Ministerstvo životního prostředí
Odbor výkonu státní správy STŘED
Mánesova 3
370 01 České Budějovice

Přípomínky k záměru: Rozšíření technologie ve stávajícím areálu Energobloku Domoradice, CARTHAMUS a.s., Jihočeský kraj - zpracováno podle § 6 zákona č. 100/2001 Sb., ve znění pozdějších předpisů s obsahem a rozsahem podle přílohy č. 4
Č.j. MŽP/2023/212/91

Záměr rozšíření technologie ve stávajícím areálu Energobloku Domoradice o termické zpracování 80 000 tun mechanicky upravených komunálních odpadů za rok je záměr s předimenzovanou kapacitou, záměr, který neodpovídá trendům cirkulární ekonomiky a který je neakceptovatelný z hlediska ochrany životního prostředí. S rozšířením technologie o termické zpracování upravených komunálních odpadů nesouhlasíme.

Celková produkce odpadu města Český Krumlov je ročně 5 000 – 5 200 tun a výrazně nekolísá. Nejvyšší je produkce směsného komunálního odpadu – 3 100 – 3 300 tun ročně (POH Český Krumlov 2018-2023). Na jednoho obyvatele města je produkováno cca. 400 kg odpadu, z toho cca. 250 kg směsného komunálního odpadu (SKO).

Např. město České Budějovice produkuje ročně cca. 40 000 tun odpadů. V oznámení jsou zmíněny záměry výstavby velkých spaloven ve Vrátně České Budějovice (160 000 tun/ročně), Písku (50 000 tun/ročně) a v Plané nad Lužnicí (50 000 tun/ročně), dokonce se konstatuje, že produkce komunálních odpadů vhodných k termickému využití v Jihočeském kraji bude „pokryta“ stávajícími záměry. Tzn., že si zpracovatel oznámení i investor uvědomuje zbytečnost a neekonomičnost rozšíření spalovny v areálu Energobloku Domoradice.

Zpracovatel oznámení však zmiňuje sousední kraje (Plzeňský, Středočeský, Vysočina), které „pokryty“ spalovnami nejsou – zřejmě je plánován dovoz odpadů z těchto krajů a je pravděpodobné, že i ze zahraničí, což bude opět znamenat extrémní ekologickou zátěž při přepravě odpadů – ať zásobování odpady zajišťuje firma Carthamus či externí odpadářská firma (zřejmě výrobce TAP).

Spalovna nás zčásti zbaví závislosti na uhlí, ale vytvoří závislost na produkci odpadů, kterých musí být dostatek, aby byly zajištěny spolehlivé dodávky tepla a elektřiny občanům. To povede ke zvýšenému tlaku na produkci odpadů, nikoli tlaku na jejich prevenci a recyklaci.

Prevence a recyklace jsou trendy moderního odpadového hospodářství – tzv. cirkulární ekonomiky. Z Plánu odpadového hospodářství ČR Z pro období 2015 – 2024 schváleného vládou ČR vyplývá, že by produkce komunálního odpadu měla klesat (např. z analýzy odpadu v rámci ČR vyplývá, že obsahem „černých“ nádob na směsný odpad je až 60 % vyřaditelných položek).

V roce 2035 se má spalovat nejvýš 25% roční produkce odpadů, 65% odpadů by se mělo recyklovat. Spalovny s takto naddimenzovanou kapacitou budou mít v budoucnu problémy se zajištěním odpadů pro spalování, pro obce bude spalování odpadů finančně náročné.

Spalování odpadů nemůže být kvůli produkci fosilních emisí považováno za obnovitelný zdroj energie. Zmiňovaný ekologický pozitivní efekt, tedy nahrazení spalování uhlí spalováním odpadů, je vyhánění čerta ďáblem. Směsný komunální odpad je totiž obnovitelný jen zčásti, protože obsahuje fosilní uhlík, především v plastech. Spálení odpadu neznamená jeho definitivní likvidaci, po spálení vznikají tuny nespálených zbytků, většinou nebezpečný odpad, který se bude muset skládkovat.

Pro svoz odpadu je uvažována silniční doprava. Železniční vlečka je dle zpracovatele oznámení užívána pouze pro dopravu hnědého uhlí a pro dopravu odpadů a biomasy se s ní nepočítá. Je třeba připomenout, že v původním projektu „Úprava tepelného zdroje na spalování biomasy Český Krumlov“ měla být biomasa dovážena po železnici. Investor tuto podmínku nikdy nesplnil a ani v budoucnu splnit nehodlá. Ekologická doprava železnicí byla pouze planým slibem, ozeleněním projektu za účelem získání dotace z veřejných zdrojů.

Dopravní zatížení oblasti se díky Energobloku již zvýšilo, nyní se má v souvislosti s instalací nového kotle na spalování odpadů navýšit o dalších 34 jízd nákladních aut denně na celkově 74. Dojde tak k významnému zhoršení situace - zvýšená prašnost, hluk, otřesy a exhalace. Je třeba zmínit, že se jedná o místo, kde jsou u silnice I/39 kolony aut, zácpy a nehody, dopravní situace je podstatně horší než dříve. Každá další dopravní zátěž je problém. Nové napojení na ulici I/39 z Tovární by tristní dopravní situaci mohlo zlepšit. V Tovární ulici se rozrůstá průmyslová zóna a je zde i několik obytných domů – i to vede ke zhoršení dopravní situace.

Místo záměru je situováno ve velkoplošně zvláště chráněném území. Jedná se o Chráněnou krajinnou oblast Blanský les. Místo záměru se nachází v jižním okraji Chráněné krajinné oblasti (CHKO) Blanský les a spadá do IV. zóny ochrany CHKO. Vlastní příspěvky záměru ke kvalitě ovzduší jsou podle vyjádření zpracovatele velmi nízké, realizací a provozem záměru nedojde podle něho k překročení platných imisních limitů. Odpadní plyny budou zaústěny do komína 110 m, nárůsty emisí jsou však podle našeho názoru významné - viz tabulka níže, emise jsou dokonce vyšší než při využití kotle na spalování uhlí.

Stávající

Znečišťující látka	Kotel na biomasu	Sušení štěpky**	Kotel na uhlí	celkem
	kg/rok			
TZL	4664,00	180	69,30	4913,3
SO ₂	2795,67		3373,69	6169,36
NO _x	113121,67		1435,72	114557,4
CO	40281,67		714,76	40996,43
TOC		1567		1567

Budoucí

Znečišťující látka	Kotel na biomasu	Sušení štěpky**	Kotel TAP	celkem
	kg/rok			
TZL	4664,00	587,67	1698,48	6950,15
SO ₂	2795,67		10190,88	12986,55
NO _x	113121,67		40763,52	153885,2
CO	40281,67		13587,84	53869,51
TOC		2514,29	2717,57	5231,86
HCl			1358,78	1358,78
HF			169,85	169,85
Cd +Tl			6,79	6,79
Hg			6,79	6,79
Σ Sb, As, Pb, Cr, Co, Cu, Mn, Ni, V			101,91	101,91

Alarmující je i vyjádření AOPAK-Správa CHKO Blanský les, že nelze vyloučit významný vliv záměru na území a předměty ochrany CHKO Blanský les. To vše je v protikladu k sebechvalným tvrzením zpracovatele o soustavě čištění odpadních plynů z nové technologie a o vyloučení a snížení všech významných negativních vlivů záměru na životní prostředí a veřejné zdraví.

Dle zpracovatele oznámení není reálný předpoklad obtěžování okolí pachovými látkami z provozu kotle K6. Všichni obyvatelé sídliště Mír, Domoradic a Přísečné však mají v dobré paměti zápach, který se linul z Energobloku před zvýšením komínu na zaústění odpadních plynů na 110 m. Reálné je spíše to, že se zápach díky navýšení odpadních plynů může zhoršit. Zpracovatel zcela pomíjí zápach, který bude obtěžovat okolí při transportu odpadů nákladními auty a při vstupu do příjmového bunkru, přestože bunkr bude mít zajištěné odsávání vzdušiny.

Záměr předpokládá termickou úpravu 80 000 tun odpadů ročně. V některých částech oznámení se hovoří o spalování komunálního odpadu, jinde o TAP (tuhé alternativní palivo) – definice plánovaných používaných odpadů je nejasná. Nejasná je také technologie úpravy odpadů – v části oznámení se hovoří o předupravených odpadech externí odpadářskou firmou mimo lokalitu záměru nebo o mechanické úpravě komunálních odpadů na složení vhodné pro kotel K6, kterou bude provádět jiný provozovatel (specializovaná odpadářská firma – např. Rumpold s. r. o.) mimo zájmovou lokalitu. Z tohoto vyjádření je zřejmé, že dodavatel odpadů není zajištěn, není ani zřejmé, z jaké oblasti bude 80 000 tun komunálních odpadů pro specializovanou odpadářskou firmu získáno.

Tuhé alternativní palivo je rafinovaná podoba paliva vyrobeného z tuhého odpadu. Pomocí optické technologie je odstraněn chlór tím, že se z toku odpadů vyřadí plasty. Odstraněny jsou i kusy železa. Materiál následně projde sekundárním drcením, aby se zredukovala velikost materiálu před jeho vysušením za účelem snížení obsahu vlhkosti. Dle tvrzení zpracovatele budou do Energobloku dopravovány již takto upravené odpady. Je proto otázkou, proč v areálu Energobloku bude zřizováno zařízení nejen pro příjem a skladování, ale i pro úpravu odpadů, jehož součástí je drcení a míchání odpadů, jak uvádí zpracovatel.

Současné problémy s cenami a dostupností energií sice na jednu stranu zvyšují poptávku po palivu z odpadů, na straně druhé je samotná výroba TAP poměrně energeticky náročná. Výrobci čelí razantnímu nárůstu cen elektřiny, dále zdražení náhradních dílů a pohonných hmot. Představa, že výroba TAP teď bude „zlatý důl“ a bude ekonomicky výhodná i pro jeho odběratele, je lichá.

Dana Kuchtová,

předsedkyně základní organizace Zelených v Českém Krumlově

Český Krumlov, 1. 9. 2023

